ปิยดา สายะลนธิ. (2548). พัฒนาการของนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วงปี พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. 2543.

ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์สุนันทา โสรัจจ์,
รองศาสตราจารย์ผกาศรี เย็นบุตร

ปริญญานิพนธ์เรื่องพัฒนาการของนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วงปี พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. 2543 มี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการของนิตยสารด้านองค์ประกอบ เนื้อหา และการใช้ภาษา โดยใช้ข้อมูล จากนิตยสาร อ.ส.ท. จำนวน 480 เล่ม และเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า

ด้านองค์ประกอบของนิตยสาร อ.ส.ท.ในช่วง 40 ปี มีพัฒนาการของลักษณะรูปเล่มและ ประเภทของเรื่องในเล่ม โดยลักษณะรูปเล่มมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้ ด้านขนาด ความหนา จำนวน พิมพ์ หน้าสารบัญ โฆษณา มีจำนวนเพิ่มขึ้น กระดาษ ภาพปกหน้า-ปกหลังมีคุณภาพดี ชัดเจน และ สวยงามขึ้น การเข้าเล่ม คงทนขึ้น และประเภทของเรื่องในเล่มเรื่องประเภทสารคดีท่องเที่ยว ช่วง 20ปี แรกพบทั้งสารคดีท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศ ส่วนช่วงหลังเน้นเสนอเฉพาะสารคดีท่องเที่ยว ในประเทศ ประเภทบทความ ช่วง 20 ปีแรกเสนอบทความเกี่ยวกับวงการท่องเที่ยวของไทยทาง ประวัติศาสตร์ ช่วง 20 ปีหลังเป็นบทความประจำในรูปแบบของคอลัมน์ต่าง ๆ โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การแนะนำ การแสดงความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยว ประเภทข่าวมีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยช่วง 20 ปีแรก เป็นข่าวเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ช่วงหลังเป็นข่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและอนุรักษ์การท่องเที่ยว ประเภทภาพและบทกวี พบเฉพาะช่วง 10 ปีหลัง ส่วนประเภทคอลัมน์บรรณาธิการไม่เปลี่ยนแปลง

ด้านเนื้อหาในนิตยสาร อ.ส.ท. พบว่า ช่วง 20 ปีแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และ โบราณคดี ช่วง 20 ปีหลังเนื้อหาเน้นสถานที่ท่องเที่ยว และเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ส่วนเรื่องเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์และข้อมูลทั่วไป เรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม เรื่องเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะสำหรับนักท่องเที่ยว ตลอดช่วงเวลา 40 ปีไม่พบการเปลี่ยนแปลง

ด้านลักษณะภาษาในการเขียนสารคดีท่องเที่ยวด้านการใช้คำ พบว่า การใช้คำทับศัพท์ ภาษาอังกฤษและคำทับศัพท์ภาษาจีนพบตลอด 40 ปี คำแปลศัพท์ภาษาอังกฤษ ช่วง 15 ปีแรกเป็น ศัพท์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ช่วง 25 ปีหลังเป็นคำแปลศัพท์ทางสัตววิทยา ชีววิทยา ส่วนคำศัพท์ บัญญัติ พบมากในช่วง 15 ปีแรก คำศัพท์เฉพาะวงการ พบคำศัพท์เฉพาะวงการศาสนา วงการ วรรณคดี ในช่วง 20 ปีแรก ช่วง 20 ปีหลังพบคำศัพท์ในวงการเศรษฐศาสตร์ ส่วนการสะกดคำผิด พบว่ามีเฉพาะช่วง 25 ปีแรกเท่านั้น ด้านการใช้สำนวน พบว่ามีสำนวนไทย สำนวนแปลง และสำนวน ที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ โดยสำนวนไทย มีการใช้ตลอด 40 ปี สำนวนแปลง พบว่ามีเฉพาะ ช่วง 20 ปีแรก และสำนวนที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษ พบว่ามีในช่วง 20 ปีหลัง

Piyada Sayasonti. (2005). The Development of the Traveler Magazine Or.Sor.Tor. as from 1960 to 2000. Master thesis, M.A. (Thai). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Sunanta Sorach, Assoc. Prof. Pakasri Yenbutra.

The objectives of this thesis titled "The development of the traveler magazine Or.Sor.Tor. as from 1960 to 2000 are (1) to study the development of magazine in respect of components, contents, language usages, by means of studying 480 issues of the magazine and (2) to present the research results by descriptive analysis approach. The research results show that the components of the traveler magazine Or.Sor.Tor. have been developed in a forty-year period in aspects of its external appearance and features.

The appearance of the magazine have been changed such as size, thickness, The amount of printing issues and table of contents increase. There are, moreover, more ads. The quality of printing paper, pictures printed on the cover and back page are continually and obviously better. The bookbinding is more durable. The features in the magazine have been also changed and can be devided into the following categories:

- (a) travel documentary: The features relating to domestic and overseas travel could be found in the first twenty years, in contrast to the last twenty years the features concerning domestic travel only were particularly emphasized,
- (b) reports: In the first twenty years there were reports on Thai tourism in historical aspect, on the contrary, they had be changed to be regular articles relating to introducing and giving opinion on tourist attractions,
- (c) news releases increased. In the first twenty years the releases concerned travel industry. In the last period, on the other hand, they were about promoting and sustaining tourism policy,
  - (d) illustrations and poems could be found only in the last ten years,
  - (e) editorial: There are no changes in the editorial column.

In the aspect of contents in the traveler magazine Or.Sor.Tor., it was found that in the first twenty years the magazine concerned history and archaeology. In the last twenty years the contents of the magazine emphasized on tourist attractions, sightseeing and ecotourism activities. There was, however, no change in what concerned the geography and general information such as cultures, suggestions for tourists during this forty-year period (1960-2000).

Concerning the linguistic usage in this travel guide magazine, it was found that during forty years English and Chinese transliterated words regularly appeared. In the first fifteen years English translated words were terminology in the field history. In the last twenty-five years English translated words in the field of zoology, biology could be found. The terminology could be found in the first fifteen years. Specialized jargon relating to Buddhism and literature was used in the first twenty years. Jargon for economics was found in the last twenty years. There was orthography in the first twenty-five years only. In addition, it was found that there were Thai proverbs, adapted proverbs and proverbs from English languages. Thai proverbs have been regularly used during forty years, adapted proverbs were used in the first twenty years only and proverbs from English languages appear in the last twenty years.